

С Т А Н О В И Щ Е

по конкурс за заемане на академичната длъжност „Професор” по специалност „Физиология на растенията” съгласно обявата в ДВ № 103/29.11.2013г. с кандидат: **Ира Вълкова Станчева**, доц. д-р в секция „Минерално хранене и воден режим на растенията”, ИФРГ - БАН от Антоанета Борисова Трендафилова, доцент д-р в Институт по органична химия с Център по фитохимия – БАН

В обявения от ИФРГ- БАН конкурс за заемане на академичната длъжност “професор” към секция “Минерално хранене и воден режим на растенията”, документи за участие е подала единствено доц. д-р Ира Вълкова Станчева. Представените от нея материали отговарят напълно на изискванията на Закона за развитието на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ) и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в ИФРГ.

Доц. д-р Ира Вълкова Станчева участва в конкурса с 40 научни публикации (от общо 78) като 1 от тях е глава от монография. Статиите са публикувани в реномирани научни списания - 22 от тях в международни списания с импакт фактор, 4 - в международни списания без импакт фактор, 9 - в български списания, 1 патент и 4 съобщения в сборници от конгреси, симпозиуми и конференции. Общият импакт фактор на кандидатката е 20.173. Общият брой на цитатите е 186 (154 в чуждестранни списания и книги, 16-в български издания и 16-в дисертации), които са неоспоримо доказателство за научната стойност на публикациите на доц. д-р Ира Станчева. Кандидатката е представила част от своите научни резултати с 2 устни доклада и 12 постерни съобщения на научни международни и национални форуми с международно участие, както и с 1 лекция на семинар в чуждестранен университет. Участвала е в разработването на 8 научно-изследователски проекта и е била ръководител на два от тях – 1 финансиран от ФНИ и един по ЕБР. Участник е също като “експерт обучение и реализация на научните резултати” в проект по Оперативна програма “Развитие на човешките ресурси”, предоставена от Европейски Социален Фонд 2007–2013 и МОМН за подкрепа за изграждане и развитие на млад конкурентноспособен научен потенциал в областта на физиологията, фитохимията, геномиката, протеомиката и биоразнообразието на еукариотните организми. Доц. д-р Ира Станчева е била научен ръководител на 3-ма докторанти и на 1 дипломант, защитил магистърска степен.

Доц. д-р Ира Станчева работи в секция „Минерално хранене и воден режим на растенията” на ИФРГ-БАН от 2003 г. Нейните изследвания са свързани с изучаване влиянието на листното подхранване върху ефективността на използване на азота, намаляване на отрицателния ефект на молибденовото гладуване върху растителния

метаболизъм, добива и качеството на редица селскостопански и медицински растения. Основните приноси на кандидатката могат да бъдат обобщени в следните направления:

- Качество на продукцията на някои листни зеленчукови култури (спанак, маруля и главесто зеле) в зависимост от храненето и съхранението на растенията.
- Растително-микробни взаимоотношения при бобови растения при недостиг на хранителни елементи.
- Влияние на комбинираното почвено и листно торене и третирането със синтетични растежни регулатори и микоризни гъби върху добива и качеството на медицински и ароматни растения като бял трън, градински чай и др. Установени са зависимости между комбинираното прилагане на листно торене с растежни регулатори и натрупването на флавоноиди и силимарин в семена от бял трън, до увеличаване съдържанието на етерични масла в градинския чай. Инокулирането с микоризни гъби води до подобряване на качеството и количеството на етеричните масла в градински чай и увеличаване общите количества фенолни съединения и флавоноиди.
- Качество на избрани медицински растения и възможности за тяхното използване при фиторемедиация. Установено е, че бабините зъби (*Tribulus terrestris* L.) показват толерантност към високи нива на тежки метали в почвата - Cd и Pb. Не се установява намаляване на растителната биомаса, въпреки натрупването на тежки метали в тъканите на растенията. Установено е, че добавянето на EDTA към индустриално замърсена с тежки метали почва води до увеличено поглъщане на Pb, Zn и Cd и натрупването им в надземните части на растенията, без да се редуцира формирането на сухата биомаса.
- Антиоксидантна активност на *in vitro* размножени медицински и междувидови хибридни растения като стевия и ехинацея. Установено е, че екстрактите от *in vitro* размножени растения притежават по-висок антиоксидантен потенциал в сравнение с растенията, размножени по традиционния начин от семена. Новополучените хибридни линии между *Helianthus annuus* и *Echinacea purpurea* се характеризират със значително нарастване на съдържанието на α -токофероли.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Доц. д-р Ира Станчева е водещ научен изследовател с ясно очертана научна тематика. Убедено препоръчвам на членовете на Научното жури и НС на ИФРГ-БАН, да гласуват присъждане на академичната длъжност “Професор” по специалността „Физиология на растенията” на д-р Ира Станчева.

25.03.2013 г.

Член на журито:

доц. д-р Антоанета Трендафилова